

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba de jos.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar

MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
iar pentru comitele școlare și partile. 150 lei.

Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Inscripțiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisori nefrecate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoază

Un număr 3 lei.

Frecventarea școlii.

II.

Sunt comune, unde învățătorii își fac datoria pe deplin; ei țin bine evidența absențiilor pe cari le arată regulat primăriei și cu toate acestea școala lor nu e cercetată de către copii. Aci avem de a face acum cu neglijența și nepăsarea celui alt factor important: *primarul sauceptorul*. Da, sunt cazuri, când aceștia ori n'au executat de loc amendele ori le-au executat cu întârzieri mari așa încât n'au mai avut nici-un efect asupra părinților, cari au făcut cu copiii lor întocmai cum am arătat mai sus, când a fost vorbă de învățator.

Față de neglijențele ăstorfel de primari șiceptori nu rămâne alta decât să se aplice fără nici-o considerație sancțiunile prevăzute în lege. Dacă sancțiunile aceste se vor aplica — și trebuie să se aplice fără nici-o cruțare — atunci am toată încrederea, că din partea aceasta nu vom mai avea să ne mai plângem nici-unul.

Sunt cazuri, când frecventarea școlii suferă din cauza *delegației comitetului școlar*, care asemenea nu și face datoria cum prevede legea. De altfel am constatat, că delegația aceasta îngreunează numai administrația școlară așa, că după părerea mea ea nu are nici un rost.

Cu delegație ori fără delegație, țăranul nostru și așa tot învățătorului îi bagă de vină dacă îl amendează pentru că nu și-a trimis copiii la școală. În consecință aflu de consult, că după ce lista de amenzi școlare o întocmește directorul respective învățătorul școlii, tot el să o înainteze celor în drept.

Vorba e însă, că învă. au datoria, ca să supravegheze cu toată rigoarea întrucât să execute amendele școlare din partea celor chemați. Dacă observă, că aceste amende nu se execută potrivit dispozițiilor legii atunci să se raporteze *imediat* Revizoratului școlar, pentru a se putea lua măsurile în consecință. Cazurile aceste, zic, trebuie anunțate. Revizoratului fără amânare, iar nu la *sfârșitul anului școlar*, cum se întâmplă cu unii învățatori.

O altă cauză esențială, care contribuie la slabă cercetare a școlii din partea copiilor, este apoi sărăcia poporului nostru și nepriceperea lui în purtarea gospodăriei. Din cauza aceasta unii părinți sunt siliți să-și rețină copiii acasă pentru că nu au cu ce să-i îmbrace. Alții își trimit copiii cu vitele, ori îi pun să le ajute la diferite lucrări economice. Ce e drept, cazurile de sărăcie completă sunt mai rare, dar totuși sunt atât la sate, câte și la orașe.

Cele mai multe lipsuri dela școală se dau însă pe motivul, că copiii sunt întrebuințați la diverse lucrări de către părinții lor. Toate aceste însă se pot remedia; și iată cum:

Învățătorii, dimpreună cu comitetele școlare respective, să caute toate mijloacele posibile pentru ca să vină într'ajutorul copiilor lipsiți din comună, provăzându-i cu îmbrăcămintea, cărțile și rechizitele necesare. Și dacă se va depune din partea celor chemați toată stăruința, se vor afla de bună seamă mijloacele de ajutorare.

Ce privește *păzitul vitelor*, deasa și banala scuză a sătenilor cu care își motivează neprimirea copiilor la școală, trebuie intervenit la cei în drept (consiliul comunal și pretură) ca să se introducă în comună *păzitul vitelor* prin așa *zișii ciurdari ai satului*; la plata

căroră vor contribui toți sătenii după proporția numerică a vitelor.

Știu, că sunt comune unde nu există pășunat comun și ca atare nu s'ar putea practica sistemul cu ciurda satului. În astfel de comune se vor însoși trei-patru săteni, cari își au pământurile lângă olaltă și vor angaja pe cineva sau se vor perinda dintre ei la păzitul vitelor.

Pentru a se putea da prilej copiilor, ca să vină într'ajutorul părinților, mai ales în toiu lucrărilor economice de toamnă și de primăvară, aflu de bine să se introducă la clasele superioare orarul de dimineață sau să se dea chiar o anumită *vacanță economică*. Socotesc a fi bine, ca să se procedeze în felul acesta, decât să se forțeze cu orice mijloace frecventarea școalei și acolo unde condițiile de traiu ale poporului nostru sunt cu totul grele și neprielnice.

Da, nu e bine să recurgem totdeauna numai la mijloacele coercitive; din contră să căutăm a le întrebuința cât mai rar și cât mai prudent, fără însă a neglija interesele superioare ale învățământului.

Am aflat și ceva special. Sunt adeca unii părinți, cari fac așa zicând o anumită speculă cu absențele copiilor lor. Asta se întâmplă mai ales în comunele cu domenii, pepinerii, fabrici etc. Într' astfel de comune mulți părinți își trimit copii la lucru fără nici-o frică de pedeapsă statorită de lege. Ei știu bună oară, că copiii lor primesc zilnic dela pepinerie sau fabrică 50—60 lei. Din suma această pot plăti la timp amenda pentru absența dela școală și pe lângă aceste le mai rămâne ceva în plus.

Absențele de felul acesta numai așa se vor putea sista dacă autoritățile în drept vor interveni cu toată energia la respectivele întreprinderi interzicându-le sub pedeapsă ca să primească la lucru copii de școală, în timpul ce ei trebuie să cerceteze cursurile școlare.

De inchiere țin să amintesc din nou, că îmbunătățirea frecvenței școlare în primul loc atârână dela destoinicia învățătorului. Dacă acesta e conștient de

marea sa datorie, atunci nu se va odihni până când școala sa nu va fi populată indeajuns cu copii, indiferent de mijloacele cari le-a întrebuințat. Și dacă din contră învățătorul va șovăi ca să-și facă pe deplin datoria în aceasta privință, atunci nizuințele și eforturile celorlalți factori pentru promovarea unei bune frecențări școlare, zic vor fi mulți zădărnicele. *Marian Sasu.*

CRÂMPEE.

Voi nopți de toamnă triste și tăcute, am ochii plini de visuri ca un lac ce nu-și încape'n fermii largi și verzi și mi-ași vărsa 'n potop de ape tot, s'adăp norodul istovit și rob, să-mi mângâie ochii cu lumină nouă. M'ași destrăma în huet lung de corn din creștele de codru ce răsună, să chem la luptă sfântă pe-orce om. Și-ași fi un trăznet rupt între mișei și Crist ce iartă celor ce să 'ntorc!

O țara mea, o scumpul meu popor! Ți-s zilele ca nopțile de toamnă-și cartea ta un codru vechiu de datini, iar inima mi-e blândă cerșitoare ce mâinile-și ridică 'ncet spre cer și î-ți cerșește fie soare, — soare ...

S. Aldeanu.

Asociațiile învățătoarești.

Fiește care dintre noi se va mira, cum se poate ca o tagmă de oameni, cari formează acelaș corp, și cu aceleaș rosturi în noul stat, să rămână până acuma, desmembrată în asociații pe regiui. Iată după părerea mea, cari ar fi motivele cari au ținut până azi învățătorimea română, ruptă în mai multe frânturi de asociere.

Asociația învățătorilor din țara veche durează, de un timp destul de îndelungat. Inșă ca o asociație propriu zis culturala și nu profesională și fără să fie recunoscută ca persoană morală, după cum nu este nici astăzi.

În fruntea acelei asociații se afla înainte de războiu învățătorul Stoinescu—Lungu. Om deștept și cu mare trecere chiar și în viața politică. Incă de pe timpul când se aflau în țară numai 2 partide politice, și anume partidul liberal și cel conservator, de pe atunci conducătorii acestor partide mai bine zis conducătorii

învățătorimii au atras asociația în vârtejul valurilor politice. Pe timpul când era președinte Stoinescu—Lingu asociația devenise unealta politică a ambelor partide, anume când erau unii la putere o foloseau ca mijloc de propagandă, iar când veneau ceilalți o foloseau ei.

Ajunge în fruntea asociației învățătorul din Topoloveni Ioan Mihalache, actualul șef al partidului țărănist.

Prin calitățile sale superioare își câștigă o mare reputație în fața învățătorimii. După ce ocupă posturi politice, abdice din fruntea asociației și în locul lui este ales învățătorul Mrejeriu.

Cum însă în anii de după războiu preocupările politice și sociale devin mai intensive și patimile politice tot mai pronunțate, reprezentanții partidelor politice au atras învățătorimea tot mai mult în valul frecărilor politice de partid, desbinând învățătorimea în atâtea grupări câte partide, însă mai mulți erau grupați în jurul partidului țărănist și liberal.

Din motivul că Mrejeriu făcea politică liberală, grupul țărănist intenționa să ajungă stăpân pe asociație și după ce grupul liberal își menținea și el pretenția de a fi stăpân pe președintele și comitetul existent al asociației, și-și alege un nou comitet și un nou președinte în persoana învățătorului Păunescu din comuna Militari, actualmente învățător în București.

Pe măsură ce frecările politice dintre aceste 2 grupuri se agravau, învățătorimea se dessolidarizează.

Acțiunile pornite pentru câștigarea drepturilor noastre juste n'au avut efect, fiindcă mișcarea nu avea instinctul colectivității. Guvernanții priveau aceste mișcări nu ca pornite dintr'un îmbold de colaborare ci ca niște mișcări cu tendințe politice. Aceasta din motivul, că nu se putea spune că acțiunea era pornită din partea asociației, care asociație nu era recunoscută ca persoană morală și nu era unică ci în 2 grupuri, cari fiecare se întrecea din toate puterile să răpună pe cealaltă.

Această înțelegere este motivul principal în urma căruia nu s'a putut înfăptui asociația generală a învățătorilor din țara întreagă.

Incercări în acest sens s'au făcut în mai multe rinduri, atât din partea asociației din Transilvania cât și din partea asociației din Bucovina din care asociație o parte din membrii au trecut în asociația învățătorilor din țara veche la grupul țărănist.

Cele două grupări din țara veche au cercat în mai multe rinduri să câștige pe partea lor asociația din Transilvania. Însă comitetul acestei asociații totdeauna a pus condiția ca în prima linie ei să formeze o singură asociație și să se unească, lucru care este și firesc din motivul că asociația din Transilvania reprezintă o ordine în vederi și este o asociație pur profesională fără nuanțe politice.

Condiția ca asociația învățătorilor să aibă numai caracter profesional este o condiție principală, altcum nu va putea servi intereselor învățătoarești. Indată ce asociația este unealtă și stă sub obligamântul unui sau altui partid politic, ea nu mai este o instituție susținută pe principiul solidarității.

La această convingere au ajuns și membrii asociației din țara veche. Cunosce și ei acum pe deplin în urma celor întâmpinate, că în cadrul asociației nu-și are locul politica militantă.

Cu ocazia congreselor din anul acesta s'a observat o tendință puternică pentru unirea într'o singură asociație a învățătorimii.

Andrei Floașiu inv.

Impodobirea claselor.

Sălile de clasă nu trebuie să apară ca odăile de închisoare: lipsite de podoabă, dar nici ca unele magazine: cu fel de fel de afise și ilustrații. În sălile de clasă e bine să se țină harta, care se folosește la geografie, tablourile istorice în legătură cu lecțiile făcute în cursul unei luni de zile de ex., alte câteva ilustrații întrebuintate la lecțiile dela alte obiecte, precum și câteva glastre de flori.

În acest chip, aspectul se schimbă de mai multeori în cursul unui an, se conservă și tablourile, și se menține și interesul școlarilor pentru ele.

Revista Gen. a Învățământului.

Chestia localurilor fostelor școli confesionale.

Consistorul arhidiecezan din Blaj fixează în ultimul cercular al său o serie de principii privitoare la localurile fostelor școli confesionale; dintre aceste cele mai însemnate sunt următoarele:

1. „În parohiile, în cari lipsește locuința parohială ori cantorală, clădirea școlii confesionale se va destina pentru aceste lipsuri parohiale.”

2. „Acolo, unde nici o lipsă a parohiei nu reclamă clădirea școlii confesionale, clădirea această — întru cât școala de stat din comună ar avea nevoie de ea —, se va da cu chirie, potrivită spre folosință școlii de stat. Atât clădirea, cât și rechizitele și mobilierul se vor da în seamă școlii de stat pe lângă inventar, în care toate lucrurile să fie descrise după starea lor, și prețuite după valoarea ce o reprezintă. În cazul, când școala de stat nu ar avea nevoie de clădirea, rechizitele și mobilierul școlii confesionale, clădirea se va da cu chirie comunei ori particularilor, iar rechizitele și mobilierul școlii se vor păstra la loc sigur, până

la deschiderea școlii confesionale, ori până când se vor putea valora."

3. „Vânzarea clădirii școlare numai în acel caz se permite, când prețul ei va fi de lipsă pentru clădirea unei case parohiale nouă, nefiind clădirea școlii potrivită de locuință parohială."

Iată unde ajung lucrurile din cauza nerezolvării definitive acestei chestiuni de către cei competenți.

○○○◎○○○

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

Revizoratul școlar al județului Alba de jos.

Către toate direcțiunile școlaelor primare de stat.

No. 2995—1925

Am anunțat, că am intervenit de mult timp la On. Minister ca să ne trimită registrele necesare școlaelor noastre, dar dupăce aceste registre întârzie se sosească invităm pe toate Direcțiunile ca întrucât le lipsesc *matricolele, registrele de prezență și cataloagele* pe aceste să și-le procure direct dela *Librăria Învățătorilor din Cluj*, unde se găsesc la fel cu cele întocmite de Minister. Dela biroul nostru să nu se mai ceară de către nime din aceste registre, fiindcă s'au epuizat de mult și nu le mai putem trimite.

No. 2996/1925.

II.

Aducem la cunoștiința celor interesați, că până la noui ordine s'au făcut următoarele modificări în cece privește inspecția școlaelor de către domnii subrevizori de control din județul nostru, și anume: Dl. subrevizor Victor Maca, pe lângă școlaelle inspectate până acuma, va mai inspecta și școlaelle din comunele: Bărăbanț, Micești, Totoiu, Dumitra, Drâmbariu, Hăpria, Straja, Șeușa, Ciugudiu, Limba, Oarda de jos, Oarda de sus, Vinț, Tărtăria, Cioara de jos, Sărăcsău, Acmar, Blandiana, Inuri, Răcățău și Pâclișa. Dl subrevizor Mateiu Pop, pe lângă școlaelle de până aci, va mai inspecta școlaelle din comunele: Henig, Berghin, Ghibom, Daia, Cut, Cunța, Drașov, Șpring, Vingard, Sângătin, Doștat și Boz.

No. 2786/1925.

III.

Cu referire la cele comunicate în Nrul 23 al revistei noastre privitor la întocmirea și înaintarea listelor de amenzi dispunem, ca aceste liste să se înainteze direct la *adresa subrevizorului respectiv*, care apoi ne va raporta în 5 și 20 a fiecărei luni de executarea acestui ordin de către învățători. Față de cei neglijenți vom lua măsurile cuvenite. Rev. școl. *Marian Sasu*.

ȘTIRI.

* *Anunțăm și noi, că noua împărțire administrativă a județelor va intra în vigoare numai cu 1 Ianuarie 1926.*

* *Direcțiunea învățământului primar din ministerul instrucțiunii pune în vedere tuturor învățătorilor, că cu excepția soților aflați în localități deosebite nu se vor mai admite nici un fel de detașări.*

* Ministerul instrucțiunii a luat dispozițiunea ca să nu se admită nici o carte neautorizată de minister, sau care să fie întocmită după noua programă fără o prealabilă aprobare.

* D. inginer N. Strugariu, directorul școlii tehnice din Cluj, a fost numit pe 1 Octombrie, inspectorul școlilor de meserii din Ardeal, iar d. Gh. Wilt, inspector al școlilor de ucenici din Ardeal, ce depind de ministerul instrucțiunii.

* Ministerul instrucțiunii a hotărât ca noua programă analitică pentru școlile normale, anul acesta se va aplica numai la clasa I-a.

* Toți învățătorii suplینitori cari îndeplinesc condițiunile legii învățământului primar se vor numi învățători ajutoari pe ziua de 1 Octombrie crt.

* Toate cererile de pensionare ale membrilor corpului didactic trebuie să se adreseze comisiunilor de pensii regionale conform legii pensiilor.

Poșta Redacții. Dlui I. R. în A. Articolul din urmă nu e pentru revista noastră. Să ne trimiteți altceva și vom publica cu plăcere. Dlui A. F. în A. Am primit articolele trimise și le vom

publica pe rând. Vă mulțumim călduros pentru prețiosul sprigın moral, ce ni'l acordați. Multe salutări.

Poșta Administrații. Dlui D. P. în I. Am luat act de comunicarea DVoastre privitoare la suma din chestiune. *Celor ce nu ne-au plătit abonamentul.* Să ne trimiteți imediat restanța abonamentului, contrar vă vom publica numele în revistă pentruca să vadă lumea ce colegi buni și conștiinți de datorie avem.

Abonamente plătite. Școala de ucenici — Uioara, Com. școl. Liorinț, Com. școl. Doștat câte 150 lei; Onițiu Teodor 90 lei, V. Corbean, R. Moldovan, L. Bőjthe, I. Muntean, I. Lucaciu, L. Crișan, A. Neagoie, L. Drăgan, E. Albu, L. Crișan, A. Lechințean, Olimpia Pop, E. Bărgan, F. Magyari, Cl. Domșa, A. Constantin, C. Costea, V. Raceu, A. Morar, D. Mărginean, V. Martin, E. Matora, A. Opriș, V. Vodă, D. Butyka, I. Medrea, M. Onice, V. Murgău, A. Troanchăs, T. Andronache, N. Șandru și Gh. Bărbulețiu câte 60 lei.

DIVERSE. Zidul chinezesc.

A fost zidit cam acum 25 de veacuri. Zidul are o înălțime de 7 metri, iar pe alocuri atinge 18 m. Lățimea lui este de 7—8 metri, așa încât dacă zidul n'ar avea pante prea rezezi, automobilele ar putea să circule foarte bine pe el. — Lungimea lui totală este de 6 mii de klm., adică ar reprezenta o linie ce ar trece dela Portul Brest (Franța), Viena, Polonia și până la lacul Baikal din Siberia.